

Туманнинг «Богдон» маҳалласида жойлашган 30-сон маданият марказида Жиззах вилоят ҳокимининг ёшлар сиёсати, ижтимоий ривожланиш ва маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари Дилмурод Худойшукуров, давлат хавфсизлик хизмати Жиззах вилоят бошқармаси раҳбарияти ва туман ҳокими Соҳиб Исламов томонидан тумандаги бир қатор ишсиз, оталиққа олинган ва фаол ёшлар билан учрашув ўтказди.

ЁШЛАР БАНДЛИГИ – ДОЛЗАРБ МАСАЛА

Таъкидланганидек, давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан ёшларни қўллаб-қувватлаш ва уларнинг ташаббусларини рағбатлантириш мақсадида белгиланган пайшанба – Ёшлар кунини доирасида учрашувлар ўткази-

Учрашувда юртимизда Президентимиз томонидан ёшларга қаратилган юқори эътибор, уларнинг таълим олиши, касб-хунар эгаллаши ва ўз салоҳиятини намоеъ этиш учун яратилган имкониятлар ҳақида ало-

ларини қизиқтирган масалалар, муаммо ва таклифларни билдиришди.

Унда иш билан таъминлаш, тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш, имтиёзли кредитлар олиш каби масалалар кўтарилди. Ҳар

зиб келинмоқда. Ушбу учрашувлар ёшларнинг фикр ва гояларини тинглаш, уларнинг ижодий ва ижтимоий лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш ҳамда ҳаётини ва касбий салоҳиятини ривожлантиришга қаратилган.

ҳида сўз юритилди. Шу билан бирга, бундай имкониятлардан самарали фойдаланиб, юқори натижаларга эришаётган ёшлар сони ортиб бораётгани алоҳида қайд этилди.

Тадбир давомида ёшлар ўз-

бир масала вилоят ва туман ҳокимининг шахсий назоратига олиниб, уларга тез орада ижобий ечим топиш бўйича тегишли соҳа раҳбарларига аниқ топшириқлар берилди.

Рашид КАРИМОВ.

Японияда ўтаётган Аичи-Нагоя-2026 Пара Осиё ўйинларида ўзбекистонлик спортчилар яна бир бор ўзларининг юксак салоҳиятини ва номларини жаҳон ареналарида порлатиб кўрсатишмоқда. Жумладан, пара енгил атлетика баҳсларида иштирок этган форишлик Махлиё Акрамова ватандошларимизга улкан қувонч улашиб, шохсупанинг энг юқори поғонасига кўтарилди.

Мусобақанинг энг ҳаяжонли ва қутилган лаҳзаларидан бири аёллар ўртасида Ф32 классида

ПАРА ОСИЁ ЎЙИНЛАРИ ЧЕМПИОНИ ВА РЕКОРДЧИСИ!

клуб улоқтириш баҳсларига тўғри келди. Мазкур финал беллашувда юртимиз шарафини ҳимоя қилган Махлиё Акрамова ўз имкониятларини тўлиқ юзага чиқариб, катта маҳорат кўрсатди.

У снарядни 24,08 метр масофага улоқтиришга муваффақ бўлди. Бу кўрсаткич нафақат унга рақобатда тенгсиз келиб, олтин медални қўлга киришини таъминлади, балки мусобақа тарихида янги Пара Осиё ўйинлари рекорди сифатида ҳам қайд этилди.

Аичи-Нагоя-2026 майдонла-

рида қўлга киритилган буюк ғалаба спортчимизнинг келажакдаги янада катта марраларни забт этишига мустаҳкам пойдевор бўлиб хизмат қилади. Ватанимиз байрогини яна бир бор халқаро ареналарда баланд кўтариб, юртимиз мадҳиясини янграган Махлиё Акрамовага миннатдорлик билдирамыз.

Умид
НУРУЛЛАЕВ,
туман ҳокимлиги
ахборот хизмати
раҳбари.

Ободлик маҳалладан бошланади

ТОЗАЛИК ВА ОЗОДАЛИК БОР ЖОЙДА ҚУТ БАРАКА БОР

2026 йил 23 сентябрда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Яшил макон» умуммиллий лойиҳасини амалга оширишда маҳаллалар ролини кучайтириш ва ҳудудларнинг яшиллик даражасини тўбдан оширишга доир чора-тадбирлар тўғрисида»ги 206-сонли қарори қабул қилиниб, мамлакатимизда икки ойлик «Тозалик ва озодалик» ойлиги эълон қилинди.

Туманда «Тозалик ва озодалик ойлиги» долзарб икки ойлик доирасида ҳудудларни ободонлаштириш, санитария ҳолатини яхшилаш ва аҳоли ўртасида экологик маданиятни юксалтиришга қаратилган кенг қўлмали тарғибот ишлари олиб борилмоқда.

Жумладан, туманнинг барча маҳаллаларида маҳалла нуронийлари, фаоллари ҳамда жамоатчилик вакиллари ташаббуси билан ободонлаштириш ва тозалаш ишлари ташкил этилиб, ҳудудларда умумхалқ хашарлари ўтказилмоқда. Ташкил этилаётган

хашарлар давомида кўчалар, ички йўللار, ариқ-

лар, аҳоли хонадонлари ва умумий фойдаланишдаги ҳудудлар чиқиндилардан тозаланиб, атроф-муҳитни

ободонлаштиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Жорий йилги кузги мавсумда «Яшил макон» умуммиллий лойиҳаси доирасида тумандаги маҳаллалар

ҳудудида 830,9 туп кўчат экиш режалаштирилган.

Шунингдек, хонадонлар атрофи, маҳалла ҳудудлари ва жамоат жойларида санитария ва озодалик

ҳолатини яхшилаш, дарактларни парваришлаш, мав-

жуд яшил ҳудудларни тартибга келтириш ҳамда ҳудудларни кўркамлигини таъминлаш бўйича ишлар

амалга оширилмоқда.

Маҳалла нуронийлари ва фаоллари томонидан аҳоли билан суҳбатлар ўтказилиб, тозаликни сақлаш, чиқиндиларни белгиланган жойларга ташлаш, яшаш ҳудудларини обод ва озода сақлаш бўйича тарғибот ташвиқот ишлари олиб борилапти.

Бу каби тадбирлар аҳоли ўртасида бирдамлик, ҳамжихатлик ва ўз маҳалласига дахлдорлик туйғусини кучайтиришга хизмат қилмоқда.

Қобил
ХИДИРОВ,
экология, атроф-
муҳитни муҳофаза
қилиш ва иқлим
ўзгариши туман
бўлими бошлиғи.

Обуна – 2027

«Фориш тонги» – газетасига обуна бошланди!

Азиз юртдошлар, туманимиз ҳокимлиги нашри бўлган «**ФОРИШ ТОНГИ**» газетасига 2027 йил учун обуна бошланди.

Обуна тахририятнинг ўзидан ва «Ўзбекистон почтаси» ОАЖ Янги-

қишлоқ бўлими орқали амалга оширилади. Тахририятда йиллик обуна баҳоси **454 328** сўм. Обуна нақд пул, пул ўтказиш ва пластик карточка орқали амалга оширилади.

Обуначиларга қулайлик яратиш мақсадида тахририятда терминаллар ўрнатилган.

Тахририят ҳисоб рақами: 20210000900395970001

МФО 00133 ИНН: 200340427

Қўшимча маълумотлар учун телефонлар: +99899-356-47-10; +99899-356-12-07
СЕВИМЛИ НАШРИНГИЗГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

Куз-қиш мавсумига тайёргарлик долзарб вазифа

Туманда аҳоли ва истеъмолчиларни куз-қиш мавсумида энергия ресурслари билан барқарор таъминлаш, электр тармоқларининг ишончлилигини ошириш ҳамда эҳтимолий авария ҳолатларининг олдини олишга қаратилган ишлар изчил давом эттирилмоқда.

МАВСУМ ОЛДИ ТАШВИШЛАРИ

Мавсумга тайёргарлик жараёни мувофиқлаштириш мақсадида туманда махсус штаб ташкил этилиб, тумандаги 23 та маҳалланинг барчасида электр таъминоти ҳолати босқичма-босқич назоратга олинган. Аҳоли хонадонлари, тадбиркорлик субъектлари ҳамда ижтимоий соҳа объектларида ўтказилган хатловлар натижасида юздан зиёд муаммо аниқланиб, уларнинг барчаси ижобий ҳал этилди.

— Куз-қиш мавсумини барқарор ва беталафот ўтказиш, аввало, мавжуд электр тармоқларининг техник ҳолатини пухта тайёрлашни тақозо этади, — дейди туман электр тармоқлари корхонаси раҳбари Ихтиёр Норбеков. — Жумладан, электр тармоқларини куз-қиш мавсумига тайёрлаш доирасида 23 та маҳаллаларда жами 590,2 километрдан ортиқ тармоқда мукамал, жорий ва капитал таъмирлаш ишлари бажарилди. Шунингдек, 6 та янги трансформатор пункти ва 1264 та

таянч устуни ўрнатилди. Тармоқларнинг техник ҳолатини яхшилаш мақсадида электр узатиш линияларига тегиб турган дарахт шохлари кесилиб, 167,9 километр тармоқ тозаланди. Юкламаси юқори бўлган 72,4 километр тармоқда фазалараро юкламалар қайта тақсимланди. Бунда асосий эътибор фақат мавжуд муаммоларни бартараф этишга эмас, балки мавсум давомида юзага келиши мумкин бўлган ҳолатларнинг олдини олишга қаратилмоқда.

Истеъмол маданиятини ошириш ва энергия ресурсларидан самарали фойдаланиш, шунингдек, тўлов интизомини мустаҳкамлаш борасида кўрилган амалий чоралар ортдан 16,5 млрд сўмлик қарздорлик ундирилди. Шу билан бирга, 130,0 миллион сўмлик нореал электр қарздорлиги қисқартирилган.

Энергия истеъмоли юқори бўлган корхоналарда энергетик аудитлар ўтказилиб, ижтимоий соҳа объектларини энергия тежамкор уску-

налар билан таъминлаш ишлари давом эттирилмоқда. Юкламаси юқори ва мураккаб участкалардаги ишларни жадаллаштириш мақсадида кўшимча бригадалар жалб этиляпти.

Туман ҳокими Соҳиб Исламов яқинда штаб фаолияти билан танишиб, масъулларга мавжуд камчиликларни бартараф этиш, белгиланган ишларни сифатли ва ўз вақтида яқунлаш, куз-қиш мавсуми давомида электр ва газ таъминотида узил-шилларнинг олдини олиш, аҳоли ва ижтимоий соҳа объектларини энергия ресурслари билан барқарор таъминлаш бўйича тегишли топшириқлар берди.

Қайд этиш керак, мавсумга тайёргарликнинг самарадорлиги нафақат тармоқларнинг техник ҳолати, балки муаммоларни олдиндан аниқлаш, уларни ўз вақтида бартараф этиш ва истеъмолчиларга сифатли хизмат кўрсатиш билан ҳам белгиланади.

Рашид КАРИМОВ.

«Яшил макон» умуммиллий лойиҳаси

**ЯХШИДАН БОҒ
ҚОЛАДИ**

Мусоқул Оропов номли маҳалла ҳудудидаги Ҳасан ота қишлоғида жойлашган 71-умумтаълим жамоаси ҳаётида 2026 йил қувончли воқеаларга бой бўлди.

Мактабга давлат бюджетидан уч миллиард олти юз миллион сўмдан зиёд маблағ ажратилиб, 50 ўринли кўшимча бино ва спорт зал бунёд этилди. Ушбу объектлар мустақиллигимизнинг 35 йиллиги арафа-

сида жойлашган. Ота-боларимиз Қораабдолнинг ерига кетмон сопини тиксанг дарахт бўлиб кўкаради деб таъкидлаб келишди.

Хайрли ташаббус доирасида ҳашар ташкил этил-

сида битказилиб, ўқувчи ёшлар ихтиёрига топширилди.

Умумтаълим мактаби жамоаси кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрликка жавобан яна бир муҳим ташаббусга қўл урушди.

«Яшил макон» умуммиллий лойиҳаси доирасида мактаб яқинида бўлган, бўш турган ерда боғ ташкил этиш ташаббуси билан чиқишди. Ушбу таклифни туман ҳокимлиги ва туман мактабгача ва мактаб таълими бўлими раҳбарлари маъқуллашди.

Ҳасан ота қишлоғи туманининг Қораабдол ҳуду-

ди. Қишлоқ аҳолиси, намунали кўрғазма сифатида тумандаги барча 67-умумтаълим мактаблари директорлари таклиф этилди.

«Яшил макон» умуммиллий лойиҳаси доирасида амалга оширилган тадбир доирасида танланган ерга 300 тупдан зиёд мева ва манзарали дарахт кўчатлари экилди.

Бугун экилган кўчат йиллар давомида ўнлаб, юзлаб инсонларга наф келтиради. Шундай экан, ўтказётган ҳар бир кўчати-миз келажакка қаратилган хайрли қадамдир.

Рашид КАРИМОВ.

САЙЁР ҚАБУЛ

Кадастр агентлиги вилоят бошқармаси бошлиғи Н. Сидиков иштирокида фуқароларнинг мурожаатларини ўрганиш, уларнинг муаммоларига ечим топиш ҳамда аҳоли билан бевосита мулоқотни йўлга қўйиш мақсадида туманда сайёр қабул ташкил этилди.

Кадастр агентлиги вилоят бошқармаси бошлиғи Н. Сидиков сайёр қабул давомида фуқароларнинг мурожаатларини шунчаки тинглаш билан чекланиб қолмасдан, уларнинг муаммоларини қонуний асосда ҳал этиш, мурожаатларда кўтарилган масалалар бўйича зарур чораларни кўриш ҳамда ҳар бир мурожаат ижросини таъминлашга алоҳида эътибор қаратди.

Фуқаролар томонидан кадастр соҳасига оид турли масалалар юзасидан билдирилган мурожаатлар тингланиб, уларнинг мазмуни ва келиб чиқиш сабаблари атрофлича ўрганилди. Ҳар бир мурожаатга алоҳида эътибор қаратилиб, масъул мутахассислар томонидан амалдаги қонунчилик талаблари асосида тегишли тушунтиришлар берилди.

Қабул жараёнида жами 26 нафар фуқаронинг мурожаати кўриб чиқилди. Шундан 11 нафарига ҳуқуқий тушунтиришлар берилди. 8 нафар фуқаронинг мурожаати жойида ижобий ҳал этилиши таъминланди. Ечими вақт талаб этадиган 7 та мурожаат ўрганиш ва қонуний ечим топиш мақсадида назоратга олинди.

Сайёр қабулда масъулларга назоратга олинган мурожаатларни белгиланган тартибда ўрганиш, уларнинг ижросини таъминлаш ва мурожаатчиларга натижаси юзасидан тегишли маълумот бериш бўйича вазифалар белгиланди.

Баҳрулло САЙПУЛОВ.

**ОНА ТИЛИ –
МИЛЛАТ ҒУРУРИ ВА
ҲАМЖИҲАТЛИК
РАМЗИ**

Тумандаги 30-сонли маданият марказида 21-октабр – Ўзбек тилига давлат тили мақоми берилган кун муносабати билан “Она тили бизни бирлаштиради” деб номланган маънавий-маърифий байрам тадбири бўлиб ўтди.

Тадбирда туман ҳокимлиги, жамоатчилик вакиллари, нуронийлар ҳамда ёшлар иштирок этди. Тантанали маросимни туман ҳокими Соҳиб Исламов очиб бериб, йигилганларни ва бутун туман аҳлини кутлуг байрам – Ўзбек тили байрами билан самимий муборакбод этди. Туман ҳокими табригида она тилимизнинг бой тарихи, унинг давлат ва жамият ҳаёти-

Сана муносабати билан туманимизнинг ижтимоий-маънавий ҳаётида фаоллик кўрсатиб келаётган бир гуруҳ фаол ёшлар ва жамоатчилик вакиллари туман ҳокимлигининг ташаккурнома ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Байрамнинг бадий қисмида туман бадий ҳаваскорлик жамоалари томонидан тайёрланган концерт дастури намо-

даги ўрни ҳамда ёшлар таълим-тарбиясидаги бекиёс аҳамиятига алоҳида тўхталиб ўтди.

йиш этилди. Дастур давомида она тилимизни улғуловчи ва мадҳ этувчи куй-шиқлар янгради.

Айниқса, сахнада ўзбек тили ва адабиёти ривожига муносиб хисса қўшган Алишер Навоий, Нодира, Увайсий ва Анбар Отин каби буюк сиймоларнинг гавдаланиши ҳамда шоирларимиз чиқишлари йигилганларда катта таассурот қолдирди. Қадимий ва бой тилимизнинг гўзаллигини тараннум этган ушбу тадбир барчага кўтаринки кайфият бағишлади.

Лобар ҲАКИМОВА,
туман 30-сон маданият
маркази бадий раҳбари.

Тасаввур қилинг XX аср боши, Туркистон. Мактабларда болаларга она тилида эмас, усмонли туркчасида дарс ўтилмоқда. Газеталарда ўзбекча сўзлар ўрнига татарча, усмонлича иборалар кўпайиб бормоқда. Айнан шу пайтда бир гуруҳ зиёли – тилшунос ҳам, шоир ҳам, муаллим ҳам бўлган одамлар – оддий саволга жавоб излай бошлайди: ўзбек тили ўзи борми, агар бор бўлса, у қандай тил?

Жадидлар учун бир нараса аниқ эди: тил йўқолса, миллат ҳам йўқолади. Шунинг учун улар мактаб очиш, театр қуриш билан бирга, учинчи кўзга унчалик кўринмайдиган, лекин жуда муҳим жабҳада ҳам кураш олиб борди: матбуот тили учун жанг. Бу жанг икки йўналишда кечди. Бир томонда туркий дунёни бирлаштирмоқчи бўлганлар, яъни «умумтуркий адабий тил» тарафдорлари. Иккинчи томонда эса, «йўқ, аввало ўз тилимизни топайлик» деганлар.

Абдурауф Фитрат бу жанг-вар жараённинг марказидаги номлардан бири. У бошида пантуркизм ғояларига яқин бўлган, лекин вақт ўтиши билан қарашлари ўзгарган. 1921 йилги тил ва имло курултойида у шундай деган эди: «Сўнгралари ҳаёт мени пантуркизмда қотиб қолишга қўймади. Мен ўзбек миллатчасига айландим». Бу оддий иқрор эмас, бутун бир авлоднинг йўл танлаши эди.

1918 йилда Фитрат бошчи-

лигида «Чигатой гурунги» ташкил топади – мақсад аниқ: ўзбек адабий тилининг миллий қиёфа-

Мозийга назар

сини сақлаб қолиш. У пайтда баъзи мактабларда ҳатто она тили дарслари ўрнига усмонли тили ўқитилаётган эди. Гурунг

аъзолари эса: «йўқ, аввало ўз-мизники керак» деб туриб олди. Қизиги шундаки, Фитрат бу борада жуда мувозанатли позицияда турган. У бирорта тилга «душманлик» қилмаган – ўзининг сўзлари билан айтганда, «бизнинг ҳеч қайси тилга ҳусуматимиз йўқ». Унинг ғояси содда эди: ҳар уч шева (ўзбекча, усмонлича, татарча) ўз ҳолича яшасин, фақат ҳар бири ўз ичидаги ор-тиқча ёт сўзлардан (арабча,

форсча, русча) тозалансин.

Агар Фитрат бу ҳаракатнинг «мафкурачиси» бўлса, Ашурали Зоҳирий унинг амалиётчиси эди. Фитратнинг ўзи буни тан олган: «Бу йўлда биринчи одимни қўқонлик Ашурали Зоҳирий соф ўзбек тилининг тараққиёти учун курашди». Зоҳирий 1916 йилдаёқ ҳали жадидчилик ҳаракати

авж олмасидан, «Имло» номли китоб ёзади. Бу китоб оддий дарслик эмас, балки ўзбек ёзувининг тартибга солиниши йўлидаги биринчи жиддий уриниш эди. Кейинроқ, 1924 йилда «Фаргона» газетасида чоп этилган мақоласида у матбуот тилига нисбатан анча кескин позиция эгаллайди, татарча ва усмончадан оўбек тилига ортиқча кириб қолаётган сўз ва грамматик шакллари очиқ танқид қилади.

У фанатик эмас эди. Атиги уч сони чиққан «Тенг» журналини, тили «соф ўзбекча» бўлгани учун алоҳида мактаб ўтади. Зоҳирийнинг тил ҳақидаги фалсафаси бир жумлада ифодаланиши мумкин: тил софлиги бегона сўзларни умуман инкор этиш эмас, ўз тилимизнинг ички имкониятидан оқилона фойдаланиш демакдир.

Агар ўзбек тилида мос сўз топилмаса, у арабча, форсча ёки ҳатто Европа тилидан олишга қарши эмас эди. Бир қарашда, бу йироқ тарих, фақат тилшунослар учун қизиқарли бўлган бир боб. Аслида жадидлар кўтарган савол ҳеч қачон эскирмайди: миллий тил хорижий таъсирлар денгизиде ўзини қандай сақлаб қолиши керак?

Фитрат ва Зоҳирий бу саволга жавоб бериш учун ради-

кал илуни эмас, мувозанат илулини танлаган. Улар тилни на бутунлай ёпиб қўйишни ва уни бегона таъсирларга тўлиқ очиб ташлашни хоҳлашмаган. Уларнинг йўли ичкаридан ривожланиш: ўз тилининг грамматикасини, лугат бойлигини, халқ оғзаки ижодини чуқур ўрганиш орқали унинг табиий кучини очиш эди.

Фитратнинг «Сарф» асари икки қисмдан иборат бу тадқиқот худди шу йўналишдаги биринчи жиддий илмий қадам бўлди. У фақат китоб эмас, бир неча йил мактабларда дарслик сифатида ҳам хизмат қилди. Бугун, глобаллашув даврида, чет тиллардан сўз қабул қилиш яна долзарб мавзуга айланди. Жадидлар бир аср олдин топган жавоб – ҳар доим ҳам долзарблигини йўқотмаган: тил софлиги – эшикларни беркитиш эмас, балки ўз бойлигини билиш ва ундан оқилона фойдаланишдир.

Валишер АБИРОВ,
Тошкент давлат
шарқшунослик
университети доценти.
Эъзо
МАМАСИДИҚОВА,
Тошкент давлат
шарқшунослик
университети талабаси.

Пенсия тизимидаги ислохотлар ПЕНСИЯ ТИЗИМИДАГИ РАҚАМЛАШТИРИШ ҲИСОБИГА ФУҚАРОЛАРГА ҚУЛАЙЛИКЛАР ЯРАТИЛМОҚДА

Пенсия жамғармаси туман бўлимида хизматларни рақамлаштириш орқали кенг қулайликлар яратилмоқда.

Бугунги кунда бўлим томонидан 9216 нафар пенсионерларга хизмат кўрсатилмоқда. Уларнинг 6863 нафари ёшга доир, 1288 нафари ногиронлик, 1066 нафари эса боқувчисини йўқотганлик бўйича пенсия олишади.

2026 йилда ёшга доир ва ногиронлик пенсияларини проактив шаклда, яъни фуқаронинг ортиқча ҳужжат тўплаши ёки алоҳида мурожаат қилишига зарурат қолдирмаган ҳолда тайинлаш амалиёти йўлга қўйилди. Бу борадаги ишлар натижа-сида бүгунги кунга қадар туманда ёшга доир пенсияларни проактив тайинлаш кўрсаткичи 63 фоизга, ногиронлик пенсияларини тайинлаш эса 100 фоизга етди.

Шунингдек, ногиронлик пенсиясини олувчи фуқаро пенсияга чиққандан кейин меҳнат фаолиятини давом эттирган бўлса, ҳар икки даврда пенсиясини қайта ҳисоблаш учун ариза бериши талаб этилмайди. Бундай ҳолларда пенсия белгиланган тартибда автоматик равишда қайта ҳисоблаб чиқилмоқда. 2027 йил 1 январдан бошлаб боқувчисини йўқотганлик пенсияларини ҳам проактив шаклда тайинлаш амалиёти жорий этилади.

Пенсия тизимида амалга оширилаётган янгилик ва ислохотларни аҳолига содда, аниқ ва тушунарли тарзда етказишга ҳам алоҳида эътибор бераяпмиз. Шу мақсадда маҳалла фаоллари, тумандаги корхона, ташкилот, муассасаларда, туманнинг «Фориш тонги» газетаси орқали кенг тушунтириш ва тарғибот ишларини олиб бораёпмиз. Хусусан, пенсия ҳисоб-китобида ортиқча қоғозбозликдан воз кечилаётгани, иш ҳақи юқори чегарасининг ошиши ва ихтиёрий жамғариб бориладиган пенсия миқдорининг кўпайиши ҳақидаги янгиликларнинг мазмун-моҳияти аҳолига содда ва тушунарли тарзда етказилаёпти.

Бўлимимизнинг асосий мақсади ҳам фуқароларнинг пенсия таъминоти билан боғлиқ ҳуқуқ ва имкониятлари бўйича хабардорлигини оширишга қаратилган.

Ёрқин НУРҚУЛОВ,
Бюджетдан ташқари Пенсия
жамғармаси туман бўлими
бошлиғи.

«МАВЛОНО МУҲАММАД ШАРИФ» ЗИЁРАТГОҲИ, «ЖОНДАҲОР ОТА» МУҚАДДАС БУЛОҒИ

Юртимизда тарихи узоқ ўтмишга бориб тақаладиган муқаддас масканлар кўп. Ана шундай зиёратгоҳлардан бири Гараша қишлоғидаги «Мавлоно Муҳаммад Шариф» зиёратгоҳи.

Ушбу муқаддас масканнинг вужудга келиш тарихи ҳазрат Мавлоно Муҳаммад Шариф номи билан боғлиқдир. У зот ҳақида бизга қадар жуда кам маълумот етиб келган. Мавлоно Муҳаммад Шариф Хўжа Аҳмад Яссавий тариқатининг давомчиси, Гарашаликлар шажарасининг асосчиси, диний уламо бўлган бу зотнинг таваллуд топган ва вафот этган саналари аниқ эмас. Шунга қарамайдан, биз у кишини Аҳмад Яссавийнинг шогирди бўлганлигидан келиб чиқиб, XII асрда яшаган деб айтишимизга асос бор. Мазкур тарихий иншоот 1814 – 1815 йилларда Самарқандлик уста Олимжон ташаббуси ва бошчилигида 2-2, 2-4 ўлчамадаги пишиқ гиштлардан қурилган. XIX аср мобайнида ва ундан кейинги йилларда, хусусан XX-асрда содир бўлган табиий офатлар, турли ташқи таъсирлар ва ёдгорликка эътиборсизликлар туфайли зиёратгоҳ нураш ҳолатига келиб қолган.

1989 – 2003 йилларда қишлоқ кексалари ва оқсоқоллари маслаҳатлашиб, Мавлоно Муҳаммад Шариф дафн этилган қабрга мақбара ўрнатиш ва унинг ёнидаги жоме масжидни қайтадан таъмирлаш ишларини бошладилар.

1999 йил 6 майда Жиззах вилоят ҳокимининг «Муҳаммад Шариф хонақосини қайта тиклаш жамғармасини ташкил этиш тўғрисида»ги 160-сонли қарори эълон қилинди.

Мавлоно Муҳаммад Шариф ибн Али Асқар Мовароуннаҳрдаги тасаввуф таълимотиининг етук намоёниси Аҳмад Яссавийнинг шогирдларидан бири. Яшаган давлари тахминан XI аср охири XII аср биринчи ярмига тўғри келади.

Шажара ва насаб томондан Муҳаммад Пайгамбар (С.А.В) нинг авлодлари яъни кенжа қизлари биби Фотима она-мизнинг фарзандлари имоми Ҳасан ва имоми Ҳусайн авлодларига бориб тақалганлиги боис ўрта асрларда бундай кишиларга сайид (сайидзода) фахрий унвони берилган.

Муҳаммад Шариф ибн Али Асқар вояга етганидан сўнг ислом дини тарғиботи йўлида дастлаб Рум (ҳозирги Туркия), сўнгра Шорн (ҳозирги Сурия) ва Мовароуннаҳр орқали Туркистон шаҳрига ўтади ва Хўжа Аҳмад Яссавийга шогирд тушади. Айтишларича Аҳмад Яссавий ўз шо-

гирдларининг даражаларини турли усулларда синаб кўрар экан. Орадан 4 йил ўтгандан сўнг шогирдларидан бири, «Ҳазрат бизни бир синаб кўрсалар», деб унга мурожаат қилибди. Ул Ҳазрат ўз шогирдларини нон ёпишга тайёр қилинган тандирга тушириб, синаб кўрар экан. «Хўп бўтам тандирга тушингчи» - дебди шогирдига. Шунда ҳалиги шогирди тандирга тушиб, бир оз вақт ўтмасдан, тандир иссиғига чидай олмасдан, апил-тапил чиқибди. Яъни, ушбу шогирдининг даражалари устозга аён бўлибди.

Шунда Яссавий «Энди бўтам Муҳаммад, Сиз-чи?» - дебди. «Ҳазратга аён-дур», - деб жавоб берибди Муҳаммад. — «Бўлмаса, тандир бўш қолди, тушингчи» - дебди, устози. Шунда устоз ўз шогирдини киздирилган тандирга тушириб, оғзини бекитиб қўйибди. Бир нон пишар муддатдан сўнг устоз тандирни очиб қараса, шогирди терлаб, Қуръон тиловат қилиб ўтирган экан. Бу Муҳаммаднинг ҳақиқий комил инсон даражасига етганлигидан далолат эди. Шундан сўнг, устози «Бўтам, мана сизга оқ туя. Туянгиз қайси жойга бориб чўкса, ўша манзилни макон тутурсиз ва ўша юртларда дини ислом, тинчлик-тотувлик, илму-маърифат жорий қилурсиз» деб, оқ фотиҳа бериб жўнатибдилар.

Ҳозирги Туркистон шаҳридан йўлга чиққан туя йўл юриб, йўл юрса ҳам мўл юриб, Нурота тоғидан ошиб, бир тошлоқ жойга келиб чўқади. Ҳазрат туядан тушиб, таҳорат олиб, аср намозини ўқиш учун сув қидиради. Аммо сув яқин-атрофда кўринмас эди. Шунда Муҳаммад бир тошлоқ жойга асолари (ҳасса)ни уради. Не кўз билан кўрсинки, Аллоҳнинг амри билан ўша жойдан сув отилиб чиқади. Таҳорат олиб, номозларини ўқиғач, ўғрилиб қарасалар туялари йўқ бўлиб қолганини англайди. Шундан сўнг ул зот шу жойни макон тутадилар.

Мавлоно Муҳаммад Шариф бобомизнинг кўним топган, яшаган жойлари ва у киши сув ичган булоқ «Жондаҳор ота» муқаддас булоғи бўлиб, ундан ҳозиргача йил мобайнида бир маромда ва бир хил ҳароратда сув оқиб туради. Сув кўплаб хасталикларга шифодир.

«Жондаҳор ота» атамаси, аслида «Жондаҳор ато» бўлиб, «ато» сўзи кейин-

Туманнинг муқаддас қадамжолари

чалик «ота» тарзида транскрипсияга учраган ва маҳаллий аҳоли томонидан «Жондаҳор ота» тарзида талаффуз қилина бошланган. Аслида ато сўзи шиғобахш сувга нисбатан олинган бўлиб, «жонга дармон ато этувчи» маъносини англатади.

Асрлар гувоҳи ҳисобланган «Жондаҳор ота» булоғи қурғоқчилик йиллари атрофдаги барча булоқлар қуриб қолганда ҳам қуримайди. Булоқнинг ичида ўзининг балиқлари бор. Маҳаллий аҳоли бу балиқларга теғмайди. Уларнинг сувда сузишини томоша қилиш танга хотиржамлик, роҳат, кўзга қувват бағишлайди.

Мавлоно Муҳаммад Шариф ҳазратларига берилган тахаллус аслида «Гирх қушод» бўлган. Яъни, «Гирх» сўзи форс тилида турли тарихий ёдгорликлар, жумладан, масжид ва мадрасалар, мақбара ва хонақоҳлар, қадимги иншоотлар пештоқига битилган турли арабий исломий шакллар билан безатилган нақшлар (тилсимлар)дир. Ўз даврида ана шундай тилсимлар (жумбоқли шакллар, жумбоқли белгилар)ни келтирувчи кишиларга «Гирх қушод» нисбати берилган. Муҳаммад Шариф ҳазратларига берилган тахаллуснинг «Гирх қушод» эканлиги ҳам шундан-дир.

Ўзбекистонда мустақилликнинг дастлабки йилларидан бошлаб аждоқларимиздан қолган тарихий-маданий меросга эътибор қўчайди, тарихий ёдгорликлар давлат назоратига олинди. Тарихимиз, қутлуг қадамжолар, ҳатто номлари унутила-ёзган обидалар таъмирланди, тикланди.

НОДИРА
АРТИКОВА,
туман ахборот кутубхона
маркази ахборот-библиография
хизмати раҳбари.

АДЛИЯ МАСЛАХАТХОНАСИ

Савол: Паспортим муддати ўтган экан жарима тўлайманми?
З.Эргашев.

Жавоб: Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикасида паспорт тизимини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармонида илова қилиб келтирилган «Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг биометрик паспорти тўғрисида»ги низомнинг 11-бандига кўра, фуқаро паспортининг амал қилиш муддати тугаганидан сўнг ёки фамилияси, номи, отасининг исми, туғилган йили ва миллати ўзгарганда паспортини бир ой муддатда ID картага алмаштириши лозим.

Фуқаронинг амал қилиш муддати тугаган паспорт ёки ID карта билан яшаш МЖТКнинг 223-моддасига биноан БХМнинг иккидан бир қисми миқдорида жарима қўллашга сабаб бўлади.

М. АБДУАЛИМОВ,
Зарбдор туман адлия бўлими бошлиғи.

Савол: Алимент тўламаслик учун қандай жавобгарликлар бор?
Н.Мирзаев.

Жавоб: Ҳар бир ота-она фарзанд олдидаги энг муҳим мажбуриятларидан бири сифатида уни моддий жиҳатдан таъминлаши шарт. Бу Ўзбекистон Республикаси оила кодексининг 96, 97-моддаларида қайд этилган. Шунингдек, ота-она ўртасида келишув мавжуд бўлмаган тақдирда, вояга етмаган фарзандлар учун алимент суд тартибидида ундирилиши мумкин.

Жиноят кодексининг 122-моддасига кўра, моддий ёрдамга муҳтож бўлган вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсни моддий таъминлашдан бўйин товлash, яъни уларнинг моддий жиҳатдан таъминлаш учун суднинг ҳал қилув қарорига ёки суд буйруғига биноан ундирилиши лозим бўлган маблағни жами бўлиб икки ойдан ортиқ муддат тўламаслик икки йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки бир йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

А. АБДУВАИТОВ,
Зарбдор туман адлия бўлими бош маслаҳатчиси.
Савол: Никоҳ ёшини қисқартириш мумкинми? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Н.Ўролова.
Жавоб: Ўзбекистон Республикаси оила кодексининг 15-моддасига мувофиқ никоҳ ёши эркаклар ва

аёллар учун ўн саккиз ёш этиб белгиланган. Бироқ, ҳомиладорлик, бола туғилиши, вояга етмаган шахснинг тўла муомаласига лаёқатли деб эълон қилиниши (эмансипация) ҳолатлари бўлганида, шунингдек, никоҳга киришни хоҳловчиларнинг илтимосига кўра никоҳ ёши туман, шаҳар ҳокимлиги томонидан кўпи билан бир йилга камайтирилиши мумкин.

Қайд этиш керак, никоҳ ёшига етмаган шахс билан никоҳ муносабатларига киришиш, уни никоҳга мажбурлаш ёки диний никоҳ маросимини ўтказиш қонунчиликда белгиланган жавобгарликка сабаб бўлиши мумкин.

И. ИСМАТОВ,
шўъба бошлиғи.

Савол: Боқувчисини йўқотганлик пенсиясини тайинлаш ҳақидаги ариза қайси идорага ва қанча муддатда тақдим этилиши лозим?
Ш. Йўлдошева.

Жавоб: Ушбу ҳолатда пенсия тайинлаш тўғрисидаги ариза тўғридан-тўғри яшаш жойидаги Пенсия жамғармаси бўлимига ёки вафот этган боқувчининг охириги иш жойи бўйича ташкилотнинг маъмурияти орқали ариза берувчининг яшаш жойи бўйича Пенсия жамғармаси бўлимига берилади. Пенсия тайинлашни сўраб пенсия олиш ҳуқуқи пайдо бўлган кундан бошлаб исталган вақтда. Бирор муддат билан чекланмаган ҳолда мурожаат этиш мумкин.

Ф. ЭШАЛИЕВ,
марказ бошлиғи.

Савол: Маҳсулот сифатсиз экан. Дўкон эгаси уни алмаштириб берармикан. Бу ҳолат қонун билан тартибга солинганми?

А.Мирзаев.

Жавоб: Нуқсонли товар сотилганда истеъмолчи, агар бу ҳол шартнома тузиш пайтида айтиб ўтилмаган бўлса, алмаштириб беришни талаб қилишга ҳақли. Кафолат муддати ва яроқлилик муддати белгиланмаган товарлар бўйича 6 ой мобайнида амалга ошириш мумкин.

С. АРАКУЛОВ,
бош юрисконсульт.

Савол: Қандай ҳолда никоҳдан ажратиш масалалари суд тартибда кўриб чиқилади?

О.Холбўтаева.

Жавоб: Эр-хотин ўртасида меҳнатга лаёқатсиз эр ёки хотинга моддий таъминот бериш тўғрисида низо мавжуд бўлганда, эр-хотин ўртасида умумий мол-мулкни бўлиш тўғриси-

да низо мавжуд бўлганда, эр-хотин ўртасида болалар тўғрисида низо мавжуд бўлганда, агар эр-хотиндан бири никоҳдан ажратиш тўғрисида ариза беришдан бош тортса ёки ФХДЁ органида ариза бериш учун шахсан келиш имкониятига эга бўлмаса ёхуд ариза бериб, никоҳдан ажратишни қайд этиш учун ҳозир бўлмаган тақдирда, спиртли ичимликлар, наркотик воситалар ёки психотроп моддаларни суиистеъмол қилиш оқибатида муомала лаёқати чекланган шахслар билан никоҳдан ажратиш тўғрисида низо мавжуд бўлганда.

М.ҚУЛМАТОВ,
Зарбдор туман юридик марказ директори.

Савол: Турмуш ўртоғим номинда тўйгача отаси совға қилган машина ва тўйдан кейин олинган 2 хонали уй бор. Ўртамизда фарзанд йўқ, ажрашмоқчиман. Никоҳимиз бекор қилинса мен барча мулклардан ўзимга тегишлисини олишим мумкинми?

М.Қурбонова.

Жавоб: Оила кодексининг 25-моддасига кўра, эр ва хотиннинг никоҳга қадар тегишли бўлган мол-мулки, шунингдек, никоҳ давомида ҳада, мерос тариқасида ёки бошқа бепул битимлар асосида олинган мол-мулки ҳар бирининг ўз мулки ҳисобланади. Шу сабабли 2 хонали квартира эса эр-хотиннинг умумий мулки ҳисобланиб, ундан улуш олишга ҳаққисиз.

Ш.ҒАФУРОВА,
Зарбдор туман ФХДЁ инспектори.

Савол: Давлат хизматларидан қандай қилиб арзонроқ фойдаланиш мумкин? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

С.Турсунов.

Жавоб: Агар давлат хизматларидан Ягона интерактив давлат хизматлари портали (my.gov.uz) ёки унинг мобил иловаси орқали фойдалансангиз, давлат божи, йиғимлар ва бошқа тўловларни амалга оширишда 10 фоиз миқдорида чегирмага эга бўласиз. Мазкур имтиёз лицензия ва рухсатномаларни расмийлаштириш, давлат рўйхатидан ўтиш ҳамда бошқа давлат хизматларига нисбатан тадбиқ этилмайди.

М.ҲУСАНОВА,
Зарбдор туман ДХМ бош мутахассиси.

ОДАМ ПАПИЛЛОМАСИ ВИРУСИ ҲАҚИДА
НИМАЛАРНИ БИЛИШ ЗАРУР?

Одам папилломаси вируси терида ва шиллиқ пардаларда жойлашувчи кенг тарқалган вирус гуруҳидир. Улар жинсий алоқа орқали юқади, бироқ у вирусга чалинган органга тегилганда ҳам юқиши мумкин.

HPV жуда кўп тарқалган вирусли инфекциядир. Ҳар 10 та аёлнинг 8 таси инфекцияга чалинади. Вирус кўпинча ўзини намоеён қилмайди, организм ўз-ўзидан уни йўқ қилади.

Онкоген фаолигига кўра, HPV хавф даражаси бўйича саратон-

га олиб келиши мумкин бўлган 15 турдаги HPV мавжуд.

Ҳеч қандай папиллома танада ўз-ўзидан пайдо бўлмайди, бу HPV туфайли юзага келади. 90% ҳолларда бу паст хавфдаги турлари – 6 ва 11. Юқори хавф турлари – 16 ва 18 бўлиб, улар 70-80% ҳолларда онкологик касалликка сабаб бўлади.

Вирус бачадон бўйни инфекциясини бузади ва асосан ўз-ўзидан йўқоладиган жинсий аъзоларнинг яллиғланишига олиб келади. Бироқ, шифокорга ташриф буюришни талаб

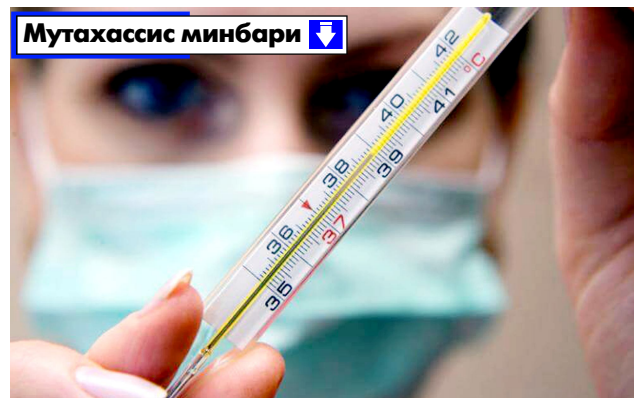
қиладиган бир қатор сабаблар мавжуд.

Бачадон бўйни саратонни бирдан пайдо бўлмайди. Унинг олдида бир нечта прекансерон шартлар мавжуд. SIN1 ва SIN2 босқичларини осонгина даволаш мумкин, SIN3 даволаш учун қийин ҳисобланади, аммо бачадонни тўлиқ олиб ташлаш ўрнига, фақатгина зарарланган тўқималарни олиб ташлаш имконияти мавжуд. Шунинг учун, аёлнинг соғлиги унинг қанчалик ўз вақтида текширувдан ўтганлигига боғлиқ.

Вакциналар HPV билан курашишнинг асосий усулларида бири. Улар ўзларининг хавфсизлиги ва самарадорлигини тасдиқлайдиган клиник синовлардан ўтадилар. Улар 16 ва 18 HPV турларини келтириб чиқарадиган саратон касаллигига қарши ҳимоя қилишни таъминлайди. Танада бегона моддалар пайдо бўлса, у билан курашиш учун организм химия воситаларини ишлаб чиқаради.

Ёдгор УСМОНОВ,
туман врач эпидемиолог.

Мутахассис минбари

ГРИППДАН
САҚЛАНИНГ!

Грипп касаллигига мавсумийлик хос, асосан куз-қиш-баҳор ойларига тўғри келади. Ушбу мавсумларда касалликнинг ортишига ҳаво ҳароратининг пасайиши, юқори нафас йўллариининг яллиғланиш касалликларининг кўплиги, организмдаги витаминлар танқислиги сабаб бўлади.

Грипп вирусларни тарқатувчи асосий манбаи грипп билан касалланган бемор одам бўлиб, у касалликнинг 2-3 кунларида атрофидагилар учун жуда хавфли бўлади. Бу даврда касалликнинг юқумлилиқ даражаси юқори бўлади. Касаллик кўпинча хавотомчи йўли билан юқади. Бемор акса урганда, йўталганда, гаплашганда сўлак томчилари билан грипп вирусларини атроф-мухитга тарқатади.

Грипп билан барча ёшдаги кишилар касалланади, айниқса заиф болалар, кекса ёшдаги кишилар, ҳомладорлик ҳамда сурункали хасталиклари бўлган ҳамда тамаки чекувчи шахсларга тез юқади ва уларда оғир ўтиб, кўпгина асоратларга олиб келиши мумкин.

Касаллик эт увишиши, тана ҳароратининг (39-40 °C гача) кўтарилиши, бош оғриғи, мушаклардаги оғриқлар билан бошланади. Кейинчалик танглай муртакларни қизариши, бош айланиши, иштаҳасизлик, бурун битиши, оғриқли йўтал кузатилади. Бу ҳолат 2-7 кунгача давом этиб, даво муолажалари ҳамда яхши парвариш қилинса, бемор ўзини яхши ҳис қила бошлайди.

Халқ орасида гриппнинг ўзи эмас, балки унинг асорати ёмон деган гап бежиз айтилмаган. Баъзилар грипп касаллигига эътиборсизлик билан қарайдилар, яъни оёқда юриб ўтказадилар ёки ўз билганича нотўғри даво муолажаларини қиладилар. Бундай ҳолатларда касалликнинг асоратланиши:

- Ўпка тўқималарни яллиғланиши (Зотилжам),

- Мия пардасининг яллиғланиши (Менингит),
- Мия пардасини ва моддасининг яллиғланиши (Менингоэнцефалит),
- Кулоқнинг яллиғланиши (Отит),
- Бурун ёндош бўшлиқларнинг яллиғланиши (Синусит) каби оғир асоратлар кузатилиши мумкин.

Касалликни олдини олишда куйидагиларга амал қилиш тавсия этилади. Уюшган жамоаларда (мактаб, концерт заллари, иш жойлари, кинотеатрлар, умумий транспорт воситалари) бир марталик ёки 4 қаватли докадан тикилган ниқобда юриш, яшаш хоналарини вақти-вақти билан шамоллатиб, исирик тутатиб туриш, кўпроқ очиқ ҳавода сайр қилиш, грипп касаллигига қарши вакцина билан эмланиш зарур.

Грипп касаллигига қабул қилинадиган даво муолажалари фақат шифокор тавсиясига кўра бўлиши керак. Оилада бирор кишида грипп касаллигига шубҳа бўлганда уни ишга, мактабга, мактабгача таълим-тарбия муассасаларига, жамоат жойларига юбормаслик керак.

Грипп касаллиги билан касалланган беморларга ва соғлом инсонларга суяқликлар (малина, смородина, лимон ва асал қўшилган чой, иссиқ сут, наъматак дамламаси ичиш тавсия этилади.

Кундалик турмушда юқорида айтиб ўтилган тавсияларга амал қилинса, ҳар биримиз грипп касаллигининг олдини олган бўламиз.

У. ФАХРИДДИНОВ,
тумани СЗО ва ЖС бўлими бошлиғи.

**FORISH
TONGI**

MUASSISLAR:
Xalq deputatlari Forish tuman Kengashi
va tuman hokimligi

Manzilimiz: Bog`don shaharchasi,
Sh.Rashidov ko`chasi 3-uy

Bosh muharrir Rashid KARIMOV

"Forish tongi"
materiallarini ko`chirib
bosish faqat tahririyat
ruxsati bilan amalga
oshiriladi
Tahririyatga kelgan
qo`lyozmalar muallifga
qaytarilmaydi va javob
yozilmaydi.

Gazetaning
ro`yxatdan o`tish
tartibi: 06-011
ISSN 2010-8451

Gazeta sotuvda
kelishilgan narxda

Telefon: (91) 591-47-10

Gazeta 1220 nusxada bosildi

Qog`oz bichimi A3

Gazeta tahririyatning o`zida terildi va
kompyuter operatori **Gulmira ISMOILOVA**
tomonidan sahifalandi.

Chop etish
uchun mas`ul
**Baxrulla
SAYPULOV**

Gazeta "Rastr plyus Print" mas`uliyati
cheklangan jamiyatida bosildi
Korxona manzili: Jizzax shahri
Sayiljoyi ko`chasi 4-uy.
Bosishga topshirish vaqti 18:00
Topshirildi 18:00 Buyurtma _____